

i Informasjon

NOR1109 H23

Eksamen består av 3 deler: språkhistorie (1), dialektlære (2) og sosiolingvistikk (3).

Alle delene må besvares. De tre delene teller omtrent likt.

Du velger sjøl om du vil svare på bokmål eller nynorsk. For valg av målform (bokmål/nynorsk):
Bruk menyen oppe i høyre hjørne.

Det er automatisk lagring hvert 15. sekund. Du kan når som helst navigere mellom de ulike oppgavene, men hver oppgave må besvares under riktig oppgavenummer. Etter å ha startet prøven, ser du din gjenværende tid oppe til venstre.

Ingen hjelpemidler er tillatt.

Lykke til!

1 Oppgave 1: språkhistorie

Språkhistorie

Her teller 1.1 og 1.2 omtrent likt.

1.1 Ytre språkhistorie:

På 1900-tallet var det mange reformer av det norske skriftspråket. 1938-reforma skiller seg likevel ut, på noen måter. Hva var bakgrunnen for reformen, og hvorfor ble den særlig kontroversiell?

1.2 Indre språkhistorie:

Hva for slags språkhistoriske endringer er det spor etter i ordpar a–e nedafor? Kommenter så. Du får først et eksempel (i fonten Courier).

Eksempel: *suger* (bokmål) – *syger* (mulig i nynorsk før 2012), presens av verbet *suge*.

Svar: Dette er spor etter i-omlyd (i y-en).

Kommentar: I-omlyd er en vokalassimilasjon. Den trykklette vokalen /i/ i en etterfølgende stavelse har påvirket den trykksterke rotvokalen, som må ha vært en /u/, men som altså har blitt «farget» av den trykklette /i/ og blitt mer fremre. Det er flere spor etter i-omlyd i nynorsk, som her viser sitt noe mer vestnordiske preg, enn det det er i bokmål, som likner mer på østnordisk.

- vatn* (entall) – *votn* (flertall, eldre nynorsk og mange dialekter)
- stong* (ubestemt entall, nynorsk) – *stenger* (flertall)
- gjelde* (infinitiv) – *gelten* (tysk)
- gjaldt* (bokmål, pret.) – *galdt* (mulig i nynorsk, pret.)
- tele* (entall) – *tjåla* (svensk)

Skriv ditt svar her

Format | **B** | *I* | U | x_2 | x^2 | I_x | | | | | | | | | | |

Words: 0

Maks poeng: 10

2 Oppgave 2: dialektlære

Dialektlære

Vedlagt finner du utdrag fra en dialektprøve fra Stange (Hedmark), en samtale mellom yngre kvinne (UK) og eldre mann (GM). Kommenter ordformene i f–m, som alle er uthevet i teksten.

f. utvattne

g. çæmm

h. oŋŋa

i. domm

j. skrive, vara

k. çe (nyno. *det*)

l. fæmmtitaçi (nyno. *50-talet*)

m. inndivider

Forklar deretter hvordan du kan bruke disse trekka for å lokalisere (heimfeste) dialektprøven.

Skriv ditt svar her

Format | **B** | *I* | U | x_2 | x^2 | I_x | | | | | | | | | | |

Words: 0

Maks poeng: 10

3 Oppgave 3: sosiolingvistikk

Sosiolingvistikk

Nyere forskning viser at hunkjønn er i ferd med å forsvinne hos ungdommen i Trondheim og Tromsø slik at dialektene får et tokjønnssystem med felleskjønn og intetkjønn. Mens de før har hatt et system som kan eksemplifiseres som: *ei bok, en bil, et hus*, får de altså et som dette: *en bok, en bil, et hus*. Forskerne foreslår at endringen kan forklares ved hjelp av sentrumshoppingmodellen (sprangmodellen). Samtidig mener de at det er lite sannsynlig at bergensdialekten er kilden til endringen. Forklar hva sprangmodellen går ut på, hvordan den kan forklare endringen som skjer, og hvorfor det er lite sannsynlig at bergensk er kilden til endringen.

Skriv ditt svar her

Format | **B** | *I* | U | x_2 | x^2 | I_x | | | | | | | | | | |

Words: 0

Maks poeng: 10

Question 2

Attached

Dialektprøve: Stange (Hedmark)

UK

ja så du få ðe att du ee føle du lissåmm på atte dialekkta hær på Stange ha vøtti ve- frykktli **utvattne** ell ?

GM

itte frykktli menn ee # ee ja d-æ går i- ee ja d-æ på **inndivider** # inndividsnivå

[...]

å sæli etter att je **çæmm** i hæu je ha jo **onja** våres satt oppå æi hytte oppi Rånndane å # å domm synns de va şå raţ att dæ sto mjøţk på mjøţkekaţanjen å dæ dæ şønnt **domm** itte att de jikk ann å skrive

[...]

* jo å da å da vi- ve- virrkeli ee da tog je de opp mæ lærera çæmm je hæu å omm

stange_02uk

næi itte sannt

GM

att domm måtte **vara** bevisst på # att di sk- fãţţatt sku få **skrive** dønn s- # dønn ee dæ språke såmm låg så nær oppt'l # taţemåţe såmm muli ee så- så- såmm de jikk ann ja

[...]

UK

ja # så de # næi de ær ee # å de æ frykktli synn nårr nå ðe bti botte

UK

je husske nå **ðe** jæ va şånn i onjdåmmen å jikk på şøyter å sãnne tinj å så va vi på sammţin şãnn såmm i Oşşlo

UK

å så va ðe velldi mye # fine foţk fra oşşloåmmråde å så pluttli så sa du " vann " # å itte " vatt'n " lissåmm da va ðe şãnn " næi nå må ðu şærpe dæi "

GM

* ja * ja ja ja * ee ja * ee ja ja ja ja * jo

GM

me- menn d- akkuratt de de æ litt atţi att du seie detta hærre ifrå idrettsmiljø førr dær ee de æ akkoratt şlik vi opplevvde de # i Ottesta på på fottballage å dæ va jo så tili såmm på fysst'n på **fæmmtitari**